

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

46. An in dilatione pœnitentiæ injunctæ detur parvitas materiæ? Et cursim docetur pœnitentem posse infra annum differre adimpletionem pœnitentiæ, si Confessarius aliter non injunxerit. Et notatur non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

etiam circumstantia: quæ omnes regulæ transferri possunt ad casum nostrum, & videri apud illum Auditorum, ne quæstionem late, & optime ab eo tractatam ad hunc locum, cuius non ita propria est, transferre cogamur. Et hæc omnia docet Lugo *vbi sup.* & secundum superius dicta intelligenda sunt, quæ dixi in loco citato à Leandro citato.

6. Nota, Paqualigum in *Theol. to. 2. disp. 86. sect. 5.* cum aliis docere, non posse imponi satisfactionem in Sacramento penitentia, implendam per alium. Probat, satisfactio sacramentalis est actus proprius penitentis, ut definit Trid. *sess. 14. c. 4. & can. 3.* & debet esse in castigationem peccatorum, ut habet c. 8. Ergo non potest imponi ut implenda per alium, quia tunc non est actus proprius penitentis, nec castigatio peccatorum.

7. Sed contrariam sententiam ego docui, & me citato cum pluribus aliis docet Leander *vbi sup. q. 81. qui q. 8. firmat.* quod quando penitens per se ipsum nequit implere, possit absque expressa licentia Confessoris, alteri eam committere, & per illum satisfacere ex implicita, & interpretatiua licentia Confessorij, dummodò penitentia sit satisfactoria, & non medicinalis.

8. Item, licet Fagundes neget non posse Confessarium post datam penitentiam declarare suam mentem fuisse, posse penitentem illum per alium implere. Tamen Leander *q. 83. me citato*, putat posse absolute declarare, esse suam voluntatem, ut per alium satisfaciatur (& hoc extra confessionem) etiam si à principio, quando penitentiam imposuit non ita intellexerit. Primum, quia tunc penitens etiam verè satisfaciatur per alium cum consensu Confessoris, qui talem penitentiam imposuit. Secundò, quia mutatio sententiæ quoad personam satisfactoricam, potest fieri à quocunque Iudice; ergo meliori iure ab eodem: Poterit ergo Confessor declarare penitenti, suam voluntatem esse, ut per alium penitentiam adimplere possit, etiam in casu, in quo à principio, nec ita intellexerit, aut voluerit.

RESOL. XLVI.

An in dilatione penitentia iniuncta deus paruitas materia?

Et cum sine docetur penitentem posse infra annum differre adimplerem penitentiam, si Confessarius aliter non inuenerit.

Et notatur non adimplere penitentiam esse quid graue, & mortale.

Et quid, si Confessarius imponat penitentiam dicendi tertiam partem Rosarij B. Virginis, si omittentur, v. g. quatuor Ave Maria, an excusetur penitens à peccato mortali ratione paruitatis materia?

Ad hoc dubium libet respondere cum verbis amicissimi P. Hurtado de Sacram. Penitentia *disp. 14. difficult. 1.* vbi sic ait: Circa tempus quo penitens teneatur implere penitentiam, certum est teneri tempore præscripto à Confessario, si illud præscripsit. Quod si tunc illam non impleat, etiam tenetur postea illam implere, quia semper etiam quando aliquando iniungitur in honorem diei præscripti, iniungitur in vindictam peccatorum confessorum. Si verò à Confessario nullum præscribitur tempus, implenda est quamprimum moraliter commode possit, ut aduertunt Suarez *sect. 7. & Aegidius Tom. 1.*

dub. 9. nisi aliud ex verbis, aut ex circumstantiis coniciatur voluisse Confessarium. Ita tamen obligat quamprimum moraliter commode possit, ut non quæcumque dilatio impletionis penitentia grauis sit mortalis, nisi sit nimia, seu grauis, & quoad hoc idem est, quando differatur penitentia post tempus à Confessario præscriptum, nisi quod tunc dilatio potest aliquando esse mortalis, quando penitentia grauis fuit præscripta in aliquo die in honorem festiuitatis illius diei, si differatur post illum, quamuis non semper, nisi quando defectus honoris censetur grauis. Addit Ochagavia tunc dilationem penitentia grauis esse nimiam, & grauem, quando differatur ultra tertium diem, sed scrupulose procedit, quia hæc dilatio non videtur nimia, imò nec ultra octauum diem, præsertim quando res in penitentiam iniuncta, esset valde grauis, & posset commode impleri, quia etiam ex rei grauitate crescit grauitas dilationis, sicut ex defectu commoditatis implendi illam, decreuit grauitas dilationis, nihilominus taxationem grauitatis dilationis penitentia grauis doctoribus remittimus. Huc usque Hurtados.

2. Non desinam tamen hic adnotare id quod alibi etiam notauimus, nempe ex eadem Societate Antonium Fernandez de Corduba in *Instruct. Confess. part. 1. document. 4. num. 5. & document. 9. §. 2. num. 3.* docere penitentem posse infra annum differre adimplerem penitentiam, si aliter Confessarius ei non inuenerit.

3. Notandum est etiam hic cum Villalobos in *Summ. tom. 1. tract. 9. difficult. 78. num. 3. Que el dexar de cumplir la penitencia de su naturala, es cosa graue, y peccado mortal; mas si se dexasse alguna pequeña parte della, sería solo peccado venial por la paruidad de la materia.* Sic ille. Cui adde Ioannem Sancium in *selectis, disp. 14. num. 14.* Igitur si quis haberet penitentiam audiendi Sacrum, si illud audiat post Euangelium recitatum, adhuc satisfaceret, & idem dicendum est de Officio diuino. Nam illa paruitas materia, quam admittunt Doctores ad excusandam fractionem præcepti recitandi horas Canonicas, admittenda est etiam quoad impletionem penitentia iniuncta à Confessario. Et hæc doctrina proportionabiliter applicanda etiam erit, si imponeretur penitentia recitandi Officium Beatae Virginis, vel Defunctorum, seu septem Psalmos.

4. Sed quid dicendum erit si Confessarius imponat penitentiam dicendi tertiam partem Rosarij B. Virginis, an si omitterentur, v. g. quatuor Ave Maria, excusetur penitens à peccato mortali ratione paruitatis materia; hunc casum non inuenio à Doctoribus in indiuiduo pertractatum, & videtur negatiuè respondendum ex utroque Sanchez, Thoma, & Ioanne, hoc in *selectis, disp. 15. num. 7. illo in summa, tom. 1. lib. 1. cap. 19. num. 4.* asserentibus tertiam partem Circuli Virginei indiuiduam materiam reputari. & idè deficientibus aliquibus Ave Maria, Rosarium non dicitur. Ego puto in tali casu penitentem non peccare mortaliter saltem ex præsumpta voluntate Confessorij, quem rationabiliter, credendum est, non imponere dictam penitentiam cum tali onere. Ita ut si penitens tam paruam materiam relinquat, penitentia iniuncta non satisfaciatur.

RESOL. XLVII.

An si quis culpabiliter omittat modicam iniunctam penitentiam, peccet mortaliter etiam si sit imposita propter peccata venialia?

Et quid dicendum sit, si penitentia grauis sit, sed

F f ob

quando, & pro doctrina contenta, à veris. Ita tamen, ut præ in Ref. 39. & in aliis eius secundæ auctor.

Sup hoc sup. in Ref. 44. S. 2. & in aliis eius auctor.

Sup hoc primo in Ref. seq. & in aliis eius primæ not. & pro secundo in Ref. seq. §. 2. cursum, in fine, & in Ref. seq. à in. 2. veris. infero.

TON. 1011